

СЕКЦІЯ 6. МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Білецький Р. О.

магістр

Харківського національного університету

імені В. Н. Каразіна

м. Харків, Україна

Науковий керівник: Ханова О. В.

кандидат географічних наук, доцент

Харківського національного університету імені

В. Н. Каразіна

м. Харків, Україна

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-333-3-26>

ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА ГЛОБАЛЬНУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ КРАЇН СВІТУ

COVID-19 суттєво вплинув на світову економіку, викликаючи різке зменшення економічної активності та призводячи до змін у галузевій структурі багатьох країн. Серед основним змін можна відмітити:

– загальносвітову рецесію, через те, що багато галузей (туризм, готельний та ресторанний бізнес, цивільна авіація та розваги), суттєво постраждали через обмеження мобільності та соціального контакту, локдауни;

– зростання важливості інформаційних технологій, електронної комерції та інших галузей, пов'язаних з цифровою трансформацією, у зв'язку з пристосуванням людей та компаній до нових умов роботи та споживання;

– зміни в глобальних ланцюгах постачання через перегляд багатьох підходів, зокрема в сфері виробництва та логістики;

– збільшенні витрат на охорону здоров'я, в тому числі, зростання попиту на медичні товари, послуги, а також на дослідження в галузі медицини;

– зміни в енергетичному секторі через падіння економічної активності та зменшення попиту на енергію, зокрема на нафту та газ.

Пандемія через також вплинула й на глобальну конкурентоспроможність через ряд економічних, соціальних і політичних змін. Оскільки відновлення національних економік після пандемії залежить від багатьох факторів, відповідно й відновлення глобальної конкурентоспроможності буде нерівномірним.

В цілому, за даними Світового економічного форуму, пандемія є не тільки негативним чинником зростання, вона також мала і позитивні зміни, таблиці 1–2.

Таблиця 1

Позитивні зрушення через пандемію COVID-19

Розвинуті країни			Країни, що розвиваються		
Індикатор конкурентоспроможності національної економіки	% зміна в 2020 до 2017-2019	Оцінка за 2017-2019 (0-100)	Індикатор конкурентоспроможності національної економіки	% зміна в 2020 до 2017-2019	Оцінка за 2017-2019 (0-100)
Доступність венчурного капіталу	47,2	4,4	Доступність венчурного капіталу	33,6	5,9
Захист мережі соціального захисту	67,5	4,2	Можливості країни по залученню талантів	40,0	5,8
Міцність банків	73,3	4,0	Оперативність залізничного транспорту	34,3	5,9
Реакція уряду на зміни	52,1	8,2	Реакція уряду на зміни	42,3	6,8
Співробітництво в межах компанії	65,0	4,6	Співробітництво в межах компанії	51,6	6,9

Джерело: [1]

Стосовно позитивних зрушень, в економічній і соціальній сферах пандемія підштовхнула бізнес-структури до впровадження управлінських і технічних інновацій. Головним позитивним зрушенням стало оперативне реагування урядів шляхом формування та реалізації відповідних політик мінімізації наслідків пандемії COVID-19. Бізнесові структури змогли налагодити співробітництво та спільну роботу на основі он-лайн платформ, таблиця 1. Також можна вважати цифровізацію та вдосконалення цифрових навичок серед бізнесу є головною позитивною реакцією бізнесу на карантинні заходи через пандемію COVID-19 [1].

Негативні зрушення в економіці через пандемію COVID-19

Розвинуті країни			Країни, що розвиваються		
Індикатор конкурентоспроможності національної економіки	% зміна в 2020 до 2017-2019	Оцінка за 2017-2019 (0-100)	Індикатор конкурентоспроможності національної економіки	% зміна в 2020 до 2017-2019	Оцінка за 2017-2019 (0-100)
Конкуренція в онлайн-сервісах	67,9	-2,9	Втрати бізнесу через злочинність і насильство	52,3	-2,5
Конкуренція в професійних послугах	75,0	-2,3	Організована злочинність	56,5	-1,2
Конкуренція в сфері роздрібних послуг	78,0	-1,8	Ступінь домінування на ринку	43,8	-0,6
Легкість пошуку кваліфікованих співробітників	60,0	-1,5	Судова незалежність	43,5	-2,4
Співпраця між компаніями	51,9	-2,6	Суспільна довіра політиків	32,0	-0,4

Джерело: [1]

В цілому країни з розвинутою цифровою економікою і цифровими навичками населення, потужною системою соціального захисту та попереднім досвідом боротьби з епідеміями краще справляються з негативним впливом пандемії Ковід-19 на міжнародну конкурентоспроможність їх національних економік. Відносно негативних зрушень (таблиця 2), в розвинених економіках спостерігається зниження рівня конкуренції в мережевих і професійних послугах, а також погіршення співробітництва між компаніями. Виникли проблеми з пошуку співробітників. Багато торгових компаній перевели свої операції на онлайн-платформи. У країнах, що розвиваються, проблеми проявилися у втратах бізнесу через зростання злочинності та насильства. Якщо в розвинених країнах домінували економічні проблеми, то в країнах, що розвиваються, – проблеми правового характеру [1].

Література:

1. Schwab K., Zahidi S. The Global Competitiveness Report Special Edition 2020: How Countries are Performing on the Road to Recovery. 2020. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2020.pdf